

ПАМ'ЯТКА ЗАКОННИМ ПРЕДСТАВНИКАМ щодо участі дітей у дистанційних слуханнях у кримінальному провадженні

Законний представник – це мати, батько, опікун, піклувальник або інший дорослий (зокрема представник служби у справах дітей або закладу, в якому перебуває дитина), який за законом представляє інтереси дитини.

Якщо Ви є законним представником, Ви є головною підтримкою для дитини під час слухання. Тому Ваша роль у підготовці дитини до початку та участь у процесі слухання є дуже важливою.

Підготовка до дистанційного слухання

1. У разі, якщо не було попередньої зустрічі з адвокатом, вживайте всіх заходів, спрямованих на організацію зустрічі-знайомства з адвокатом дитини у очному форматі, або ж онлайн. Це допоможе налагодити контакт та поставити усі важливі для вас питання, а також підготувати вас та дитину. Також важливо, щоб перед кожним слуханням відбувалася зустріч із адвокатом, щоб обговорити перебіг справи, підготуватися до слухання.

2. Дізнайтесь (запитайте адвоката), як проходитиме дистанційна участь дитини, та які Ваші права та обов'язки, права та обов'язки дитини та правила поведінки в процесі кримінального провадження. Важливо, щоб за Вашої присутності адвокат погодив з дитиною правову позицію (тобто узгоджене пояснення і бачення обставин справи, яке дитина надаватиме під час слухання).

3. Розкажіть адвокату про особливості дитини (якщо є, до прикладу: медичні показання; особливості емоційно-дійової сфери; особливості сприйняття інформації та реакції в процесі), зокрема для інформування психолога, котрий буде брати участь.

4. Дізнайтесь в адвоката, чи передбачена можливість примирення сторін, та які його наслідки. Пам'ятайте: примирення може відбуватися лише добровільно. Дитина не повинна відчувати тиску щодо прийняття такого рішення.

5. Узгодьте з адвокатом та/або психологом алгоритм дій на випадок надзвичайних ситуацій (зокрема під час повітряної тривоги, втрата свідомості тощо).

6. Дізнайтесь (запитайте адвоката), технічні особливості дистанційних слухань:
- Як зареєструвати дитину в системі «Електронний суд»;
  - Як підключитись до системи;
  - Як перевірити звук та зображення;
  - Які складнощі можуть виникнути і як діяти;
  - За можливості, попросіть про тестування, демонстрацію перед слуханням.

7. Переконайтесь, що Ваша дитина зрозуміла, що буде відбуватись, яка її роль, права та необхідні дії: що це суд, але через відео, хто буде на екрані (суддя, прокурор, тощо), як функціонують технічні моменти дистанційних слухань.

8. Будьте підтримкою для дитини. Скажіть про те, що вона не одна - поруч є дорослі, що вона не повинна знати всі відповіді.

9. Забезпечте технічні умови: завчасна реєстрація дитини в системі «Електронний суд»; стабільний інтернет, заряджений та справний пристрій, камера на рівні очей дитини. Важливо: дитина має сидіти так, щоб суд бачив її обличчя.

10. Підготуйте приміщення: окрема кімната, без шуму, без сторонніх людей, без зайвих предметів на столі та на фоні. За можливості, забезпечте комфортну температуру у кімнаті: провітріть, якщо душно, прогрійте, якщо холодно.

11. Потурбуйтеся про максимально можливий комфорт для себе і дитини на час слухань: візьміть із собою воду, організуйте місце, на якому будете сидіти.

Під час дистанційного слухання

Ваше завдання – представництво інтересів дитини, а не участь у процесі замість неї.

1. Стежте за станом дитини: якщо бачите, що дитина сильно нервує, не може відповідати, ви маєте право попросити:

- перерву;
- розмову з адвокатом або психологом.

2. Допомагайте у разі технічних труднощів або зверніться за допомогою до адвоката, секретаря судового засідання. Будьте готові, що Вам можуть зателефонувати із суду (наприклад, секретар судового засідання), щоб допомогти відновити зв'язок.

Після дистанційного слухання

1. Посприяйте тому, щоб дитина поспілкувалася з адвокатом та зрозуміла подальші кроки та супроводжуйте її при цьому.

2. Обговоріть з дитиною безоціночно, як вона себе почуває. Не аналізуйте “як вона відповідала” та не надавайте дитині свої думки чи коментарів щодо її відповідей.

3. Зверніться до спеціаліста, якщо дитині потрібна психологічна допомога чи підтримка.

Цю пам'ятку створено в рамках проєкту “Захист процесуальних прав дітей у цифрову еру” (проєкт PPRO-CHILD) із залученням адвокатів, психологів, медіаторів, експертів громадських організацій за сприяння Координаційного центру із надання безоплатної правничої допомоги. Пам'ятка перебуває на етапі пілотування. Якщо Ви скористалися нею, будь ласка, заповніть коротку анкету за посиланням [PPRO-Child: Пам'ятка законним представникам. Опитувальник](#). Це допоможе проаналізувати та вдосконалити практичність матеріалу для покращення захисту процесуальних прав дітей у контексті цифровізації кримінального судочинства.

